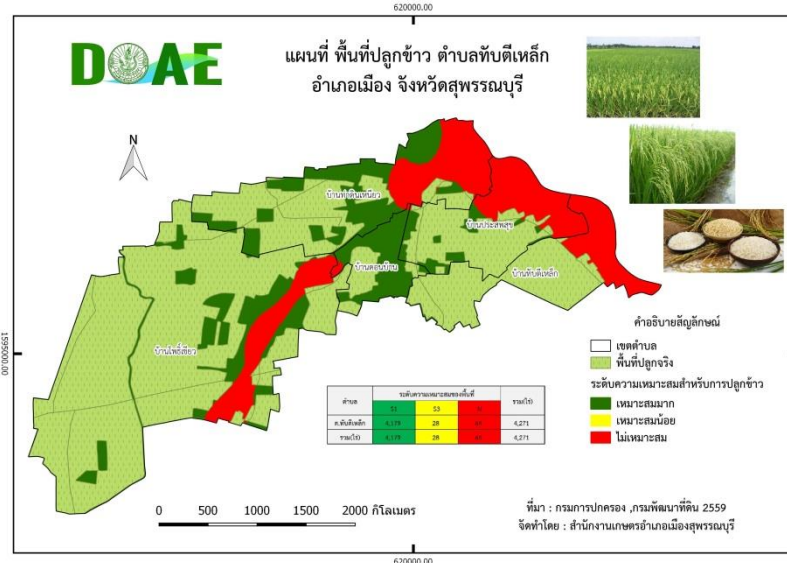

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ตำบลทับตีเหล็กอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี

กรมส่งเสริมการเกษตร

พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลจัดทำขึ้นเพื่อให้รับทราบปัญหาและความต้องการของชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบลร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตร ที่เกิดจากความต้องการของชุมชน โดยมีการจัดทำให้ครอบคลุมตามประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ทุกด้าน เพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนาการเกษตร ๔ ปี (๒๕๖๒-๒๕๖๕) บรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตร อย่างยั่งยืนต่อไป

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ต้องขอขอบคุณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล หน่วยงานราชการต่างๆ และผู้นำท้องถิ่นทุกคนที่มีส่วนร่วมในการจัดทำ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น และผู้สนใจต่อไป

นายเข้มชาติ วิเศษโต

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลห้วยทับทัน

มีนาคม ๒๕๖๑

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ โครงการพัฒนาชุมชน	๑
บทที่ ๒ สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน	๓
๒.๑ ข้อมูลทางกายภาพ	๓
๒.๒ ข้อมูลชีวภาพ	๖
๒.๓ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	๙
๒.๔ ข้อมูลด้านสังคม	๑๓
บทที่ ๓ สถานการณ์ของชุมชน	๑๗
๓.๑ ปัญหาของชุมชน (เรียงลำดับความสำคัญ)	
๓.๒ ด้านศักยภาพของชุมชน (ภูมิปัญญาท้องถิ่น จุดขายของท้องถิ่น)	
๓.๓ วิสัยทัศน์ของชุมชน	
บทที่ ๔ สังเคราะห์ข้อมูล	๑๙
๔.๑ ประวัติการประกอบอาชีพของชุมชน	
๔.๒ ลักษณะการผลิต เทคนิค ระบบ	
๔.๓ ปัจจัย เงื่อนไขการผลิต ผลตอบแทนที่ได้	
๔.๔ กลยุทธ์ทางเลือก	
บทที่ ๕ แนวทางการพัฒนาชุมชน	๒๑
๕.๑ แผนพัฒนาการเกษตรของตำบล	๒๒
บทที่ ๖ รูปแบบการเขียนโครงการ/กิจกรรม	๒๕
ภาคผนวก	๓๐
- กระบวนการจัดเวทีชุมชน	
- สรุปแผนพัฒนาการเกษตรปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕	
- แผนที่ พื้นที่ปลูกข้าว อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	
- แผนที่ พื้นที่ปลูกข้าว ตำบลทับใต้เหล็ก อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	

บทที่ ๑

โครงการพัฒนาชุมชนตำบลทับตีเหล็ก อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

หลักการเหตุผล

การจัดทำแนวทางการพัฒนาตำบล เป็นแนวทางหนึ่งในการกำหนดการพัฒนาภายในตำบลซึ่งต้องอาศัยข้อมูลมาประกอบข้อมูลที่ใช้ได้แก่ ข้อมูลกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจและสังคม ข้อมูลดังกล่าวเมื่อนำมาวิเคราะห์ก็จะทราบถึงข้อเกี่ยวกับของข้อมูลและจะสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาด้านอาชีพการเกษตรได้อย่างถูกต้อง และเกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนามากยิ่งขึ้น

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร โครงการพัฒนาชุมชนตำบลทับตีเหล็ก อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อให้เกษตรกรในอนาคตที่จะเป็นผู้คิดเป็น ทำเป็น และสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีความสามารถในการรวมกลุ่มสร้างเครือข่ายกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพของตนเองและชุมชน ซึ่งจะทำให้การประกอบอาชีพทางการเกษตรของเกษตรกรและชุมชนได้รับการพัฒนา อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน จึงจำเป็นต้องให้เกษตรกรและชุมชนได้ร่วมกันวิเคราะห์หัดตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาและจัดทำแผนพัฒนาร่วมกัน ซึ่งความคิดเกี่ยวกับโครงการและงบประมาณ เพื่อพัฒนาด้านการเกษตรของชุมชนเป็นจำนวนมาก ในขณะที่ทรัพยากรและงบประมาณของภาครัฐ มีอยู่อย่างจำกัด จึงจำเป็นต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรเพื่อจัดลำดับความสำคัญในการจัดสรรทรัพยากรให้แก่ชุมชนเพื่อประโยชน์ในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบการจัดทำแนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบลได้อย่างถูกต้อง
๒. เพื่อเป็นการกำหนดเป็นเป้าหมายในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โดยมีชุมชนเข้ามามีส่วนในการพัฒนา
๓. เพื่อให้ชุมชนได้ทราบข้อเท็จจริง ในด้านศักยภาพของตนเองและทราบจุดอ่อน จุดแข็งของชุมชน
๔. เพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานราชการ หรือองค์กรอื่นๆในเบื้องต้น
๕. สามารถนำข้อมูลไปประกอบในการกำหนด ยุทธศาสตร์การพัฒนาทางการเกษตรตำบล

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรได้รับการพัฒนา และได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเป็นธรรม
เพื่อยกระดับการดำรงชีวิตให้สูงขึ้น มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ
๒. การพัฒนาการเกษตร และเกษตรกรสามารถเข้าถึงการมีส่วนร่วมในการจัดทรัพยากรในชุมชนอย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์สูงสุด
๓. รัฐให้การสนับสนุนบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็น รวมทั้งการแก้ไขปัญหาอุปสรรคและการสร้างสิ่งจูงใจต่อการลงทุน

พื้นที่เป้าหมาย

ดำเนินการในหมู่ที่ ๑ – ๕ ตำบลทับตีเหล็ก อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๕

งบประมาณที่ใช้และแหล่งที่มา

กรมส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลทับตีเหล็ก
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี
- สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี

บทที่ ๒

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน

๒.๑ ข้อมูลด้านกายภาพ

➤ ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลทับตีเหล็ก

ตำบลทับตีเหล็ก อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ไปทางทิศใต้ประมาณ ๔ กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด ๒๑ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๓,๑๒๕ ไร่ โดยมีอาณาเขตและเขตการปกครอง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลรั้วใหญ่	อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลบางปลาม้า	อำเภอบางปลาม้า	จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับตำบลท่าระหัด	อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับตำบลดอนก่ายาน	อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	จังหวัดสุพรรณบุรี

➤ ขอบเขตการปกครอง

ตำบลทับตีเหล็ก แบ่งเขตการปกครองท้องที่ ออกเป็น ๕ หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ ๑ บ้านทับตีเหล็ก โดยมี นายเอกชัย บรรจงขจรบุญ ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่ ๒ บ้านประสพสุข โดยมี นายประสงค์ โกศา ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่ ๓ บ้านท่าดินเหนียว โดยมี นายเฉลิมภพ มากดวงจันทร์ ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่ ๔ บ้านโพธิ์เตี้ย โดยมี นายพนม พันธุ์เมือง ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่ ๕ บ้านดอนบ้าน โดยมี นายขุนแผน ดวงมาลา ดำรงตำแหน่ง กำนันประจำตำบล

➤ สภาพภูมิอากาศ ปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิ

สภาพอากาศ อุณหภูมิ ความชื้น และปริมาณการกระจายตัวของฝนที่ตกในเขตตำบลทับตีเหล็ก จะมีฝนตกชุกในช่วงเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม ทั้งนี้จะมีฝนตกมากที่สุดในเดือน กันยายน ระยะเวลาที่ฝนตกในท้องที่เป็นตัวกำหนดเพื่อใช้ประกอบในการปลูกพืชที่เหมาะสมกับปริมาณน้ำฝนที่ตกในแต่ละปี

➤ พื้นที่ป่า

ตำบลทับตีเหล็ก ไม่มีภูเขาและป่าไม้

➤ แหล่งน้ำและปริมาณน้ำในรอบปี ปริมาณน้ำฝน

ตำบลทับตีเหล็ก มีแหล่งน้ำเพื่อทำการเกษตรกรรม เพื่ออุปโภคและบริโภค ดังนี้

- แหล่งน้ำสาธารณะ	ประกอบด้วย	แม่น้ำ (แม่น้ำสุพรรณบุรี)	๑	สาย
		ลำน้ำ,ลำห้วย	๒	สาย
		คลอง	๒	สาย
		คลองชลประทาน	๑	แห่ง
- แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	ประกอบด้วย	บ่อขุดส่วนตัว	๗๗	บ่อ
		บ่อขุดสาธารณะ	๑	บ่อ
		ประปาหมู่บ้าน	๕	แห่ง

ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบ ๕ ปีที่ผ่านมา (๒๕๕๖-๒๕๖๐) มีปริมาณน้ำฝน ๘๔.๙๒ มิลลิเมตร โดยมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยมากที่สุดในปี ๒๕๕๙ มีปริมาณน้ำฝน ๙๐.๙๑ มิลลิเมตร และช่วงเดือน พฤษภาคม – ตุลาคม จะมีฝนตกมากที่สุด ทำให้เกษตรกรมีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการทำการเกษตร

ตารางที่ ๑ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ปี เดือน	ปริมาณน้ำฝนที่ตก (มม.)				
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มม.)	๘๗.๔๑	๗๙.๔๘	๘๐.๐๕	๙๐.๙๑	๘๖.๗๓
๑. มกราคม	๐.๐	๐.๐	๑๑.๕	๔๘.๗	๔.๒
๒. กุมภาพันธ์	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๘.๔
๓. มีนาคม	๑.๒	๐.๐	๕๙.๔	๔๐.๒	๒๑.๕
๔. เมษายน	๓.๐	๗๖.๐	๑๐๐.๗	๐.๐	๔๕.๒
๕. พฤษภาคม	๗๖.๓	๓๘.๐	๘.๕	๑๑๕.๒	๑๑๗.๗
๖. มิถุนายน	๑๙๖.๐	๖๐.๒	๖๖.๑	๑๘๔.๙	๑๐๑.๓
๗. กรกฎาคม	๑๐๓.๑	๖๕.๘	๑๐๓.๓	๑๕๗.๐	๑๑๗.๘
๘. สิงหาคม	๑๙๗.๕	๑๕๑.๙	๑๐๙.๐	๑๐๐.๒	๑๓๔.๓
๙. กันยายน	๒๐๔.๖	๒๙๑.๗	๓๒๐.๔	๑๐๙.๙	๒๕๖.๑
๑๐. ตุลาคม	๙๙.๐	๑๓๘.๐	๑๑๐.๐	๒๔๕.๘	๑๘๙.๖
๑๑. พฤศจิกายน	๑๖๘.๑	๑๒๘.๙	๗๑.๗	๘๘.๔	๓๙.๑
๑๒. ธันวาคม	๐.๑	๓.๒	๐.๐	๐.๖	๕.๖

ข้อมูล : สถานีตรวจอากาศจังหวัดสุพรรณบุรี ณ ปี ๒๕๖๑

➤ ข้อมูลกลุ่มชุดดิน ความเหมาะสมของดินและคุณภาพดิน

ตำบลทับใต้เหล็ก มีชุดดินในพื้นที่ จำนวน ๔ ชุดดิน คือ ชุดดินอยุธยา ชุดดินชัยนาท ชุดดินนครปฐม และชุดดินพิมาย แต่และชุดมีความเหมาะสมในการปลูกพืช ดังนี้

ตารางที่ ๒ แสดงข้อมูลความเหมาะสมของดินสำหรับการเพาะปลูกพืช

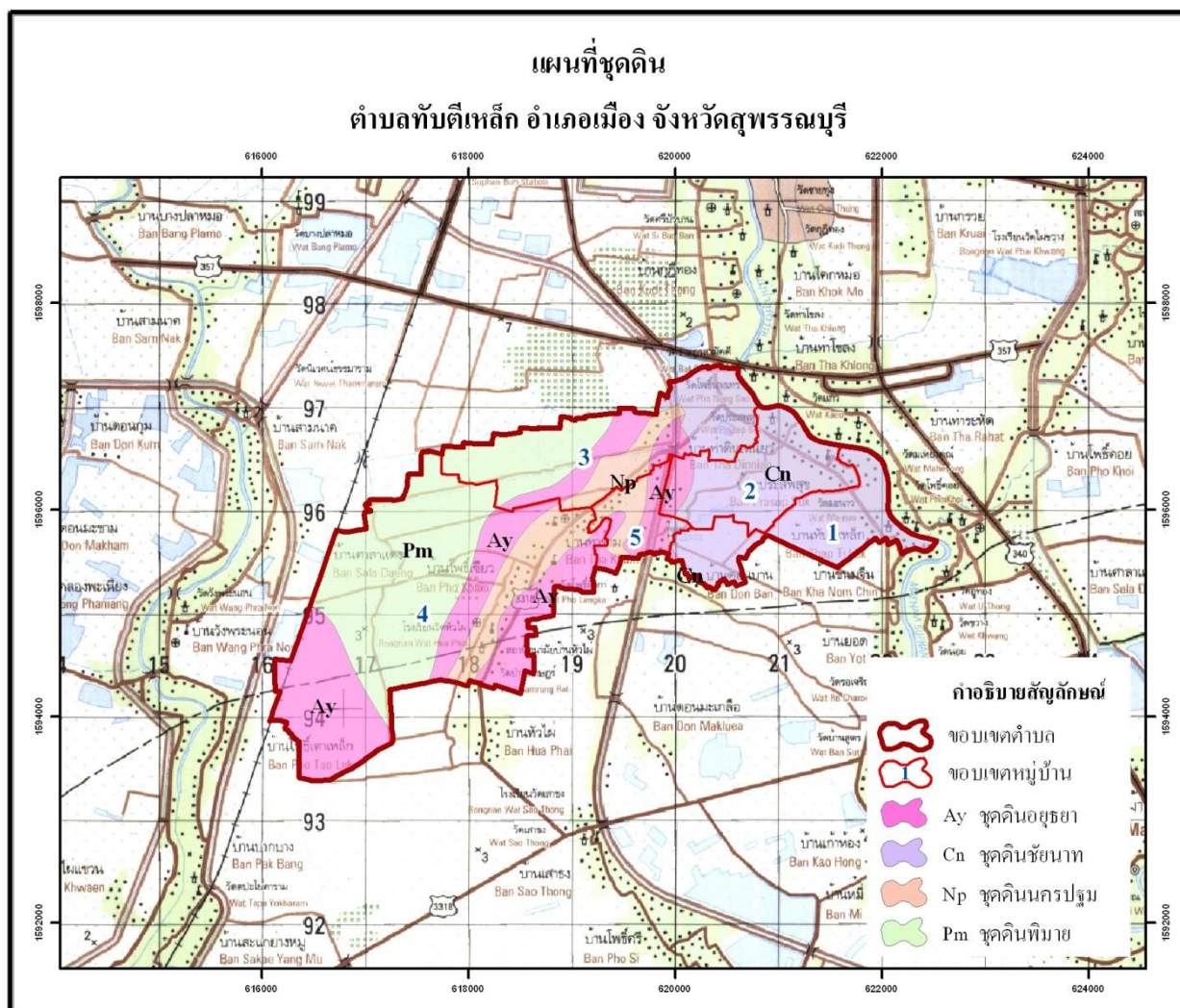
ชื่อชุดดิน	การจัดความเหมาะสมของดินสำหรับการเพาะปลูกพืช			
	นาข้าว	พืชไร่	ไม้ยืนต้น	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์
อยุธยา	มย.	มม.	มม.	มม.
ชัยนาท	มย.	มม.	มม.	มน.
นครปฐม	มย.	มย.	มย.	มป.
พิมาย	มย.	มม.	มม.	มม.

หมายเหตุ : มย. คือ มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง

มน. คือ มีความเหมาะสมน้อย

มป. คือ มีความเหมาะสมปานกลาง

มม. คือ ไม่มีความเหมาะสม

ที่มา : สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี ๒๕๕๙

➤ เส้นทางการคมนาคม

ตำบลทับตีเหล็ก มีเส้นทางคมนาคมติดต่อกับอำเภอ ตำบลและหมู่บ้านใกล้เคียง

ดังนี้

- ถนนทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๓๓๑๘ (ประตูลสาร – สวนแตง)
 - ถนน รพช. ถนนหมายเลข สพ ๒๐๖๘ (ท่าดินเหนียว – เสาง)
- ระหว่างอำเภอและตำบล มีรถประจำทางรับจ้างวิ่งผ่านเส้นทาง คือ
- อำเภอเมืองสุพรรณบุรี – คลองเจ๊ก
 - อำเภอเมืองสุพรรณบุรี – แก้วห้อง
 - อำเภอเมืองสุพรรณบุรี – บางแม่หม้าย

➤ ข้อมูลสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์)

ตำบลทับตีเหล็ก มีสิ่งสาธารณูปโภคที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรและสามารถนำมาใช้

ประโยชน์ได้ ดังนี้

- ไฟฟ้า มีไฟฟ้าเข้าถึงครบทั้ง ๕ หมู่บ้าน
- ประปา มีระบบประปาชุมชนให้บริการครอบคลุมพื้นที่ทั้ง ๕ หมู่บ้าน
- ตู้โทรศัพท์สาธารณะ มีตู้โทรศัพท์สาธารณะ จำนวน ๕ ตู้

➤ **ข้อมูลสิ่งก่อสร้าง และการบริการทางด้านสังคมด้านอื่นๆ**

ตำบลทับตีเหล็ก มีสิ่งก่อสร้าง และการบริการทางด้านสังคมด้านอื่นๆที่อำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ดังนี้

- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรี	๑ แห่ง
- สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี	๑ แห่ง
- ศูนย์ฝึกอาชีพ	๑ แห่ง
- ศาลาเอนกประสงค์	๒ แห่ง
- สนามเด็กเล่น	๑ แห่ง
- ลานตากข้าว	๕ แห่ง
- ที่ทำการ อบต.	๑ แห่ง
- ศาลาพักผู้โดยสาร	๓ แห่ง
- ร้านซ่อมรถ	๖ แห่ง
- ร้านอาหาร	๑๕ แห่ง
- บั๊มน้ำมันขนาดเล็ก	๓ แห่ง
- ตู้โทรศัพท์สาธารณะ	๕ ตู้
- ศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	๕ แห่ง
- ศูนย์เยาวชนตำบล	๑ แห่ง
- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล	๑ แห่ง
- ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	๑ แห่ง

➤ **ภัยธรรมชาติ**

ตำบลทับตีเหล็ก มีพื้นที่ราบลุ่มเป็นบางพื้นที่ฤดูฝนมีฝนตกชุกทำให้เกิดอุทกภัยเป็นประจำในพื้นที่หมู่ที่ ๑,๒,๕

๒.๒ ข้อมูลด้านชีวภาพ

➤ **พันธุ์พืชที่ปลูก/พันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ**

๑) ข้าว พันธุ์ข้าวส่วนใหญ่ ที่นิยมใช้คือ กข ๔๑ ,กข ๔๗ เพราะเป็นพันธุ์ข้าวที่ให้ผลผลิตได้ค่อนข้างสูง โดยเฉลี่ยได้ไร่ละ ๘๐๐-๑,๐๐๐ กก/ไร่ ตอบสนองต่อปุ๋ยค่อนข้างดี เฉลี่ยแล้ว ๑ ไร่ เกษตรกรใช้พันธุ์ข้าวประมาณ ๓ ถัง/ไร่ และใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราต่อไร่สูง ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใช้ไร่ละ ๔๐ - ๕๐ กก/ไร่ และปุ๋ย ๔๖-๐-๐ ไร่ละ ๑๕-๒๐ กก/ไร่ ซึ่งทำให้ต้นทุนการผลิตสูงมีการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างเดียว ส่วนปุ๋ยอินทรีย์มีการใช้ค่อนข้างน้อยมาก ซึ่งทำให้ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ หรือมีปัญหาขึ้นในนาต

๒) ไม้ผล สำหรับไม้ผลที่ปลูกนิยมกันมาก คือ มะม่วง พันธุ์เขียวเสวย น้ำดอกไม้ โชคอนันต์ ซึ่งเป็นพืชที่ต้องมีการดูแลรักษาอย่างดี อันจะทำให้ได้ผลผลิต ปัญหาในการผลิตก็คือมีการลงทุนค่อนข้างสูงในเรื่องของสารเคมี ปุ๋ยเคมี โรคแมลง ปัญหาในเรื่องสภาพภูมิอากาศ เช่น มีฝนตกมากในช่วงที่มะม่วงติดช่อดอก ประมาณเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม - กันยายน ทำให้เกิดเชื้อราขึ้นผลผลิตได้น้อยกว่าที่ควร ในส่วนของไม้ผลชนิดอื่นๆ เช่น มะพร้าวน้ำหอม กลัวยน้ำว่า ส่วนใหญ่ปัญหาจะน้อยกว่ามะม่วง ราคาขายได้ค่อนข้างต่ำ ซึ่งแนวทางแก้ไขก็คือ การนำผลผลิตมาแปรรูปเพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าให้สูงขึ้น ซึ่งก็สามารถทำได้ โดยอาศัยความรู้ความสามารถจากฝ่ายต่าง ๆ

๓) พืชผัก สำหรับพืชผักก็จะมีปัญหาของโรคแมลง เป็นส่วนใหญ่เกษตรกรมีการใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัด เหตุผลเพราะสะดวก แต่ปัจจุบันการนำเทคโนโลยีชีวภาพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำน้ำสกัดชีวภาพ พืชสมุนไพรมาทดแทนการใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมีเกษตรกรได้มีการทดลอง นำมาใช้ในแปลงพืชผักกันบ้าง อันจะทำให้ชีวิต สุขภาพของผู้ผลิตและผู้บริโภคปลอดภัยจากสารเคมีได้

๔) ประมง มีการเลี้ยง ปลาชุก ปลาสร้อย ปลานิล ปลาตะเพียน กุ้งก้ามกราม

๕) ปศุสัตว์ มีการเลี้ยงไก่ไข่ ไก่เนื้อ ไก่พื้นเมือง เป็ดไข่ เป็ดเนื้อ สุกร

➤ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ แผลงพื้นเมือง

๑) พันธุ์พืช พันธุ์ข้าว สุพรรณ ๑ ชัยนาท ๑ ปทุมธานี ๑

๒) พันธุ์สัตว์ พันธุ์ปลา ไก่ไข่ ไก่เนื้อ เป็ดไข่ เป็ดเนื้อ

๓) พันธุ์แผลงพื้นเมือง ไม่มี

➤ การใช้ที่ดิน

ตำบลทับตีเหล็ก มีพื้นที่ในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรของเกษตรกรในสาขาผลิตพืชโดยมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง ไม้ผล พืชผัก ประมง ปศุสัตว์

ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลทับตีเหล็ก

อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

หมู่ที่	จำนวนครัวเรือนเกษตร	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่การเกษตร/ไร่					
			ข้าว	ไม้ผล	พืชผัก	ไม้ดอก	ประมง	ไม้ยืนต้น
รวม	๑๗๒	๓,๕๐๗.๒๕	๓,๒๘๑.๗๕	๑๘๔.๗๕	๗.๐๐	๐.๗๕	๒๙.๒๕	๓.๗๕
๑	๓๐	๔๘๕.๕๐	๔๗๔.๕๐	๗.๕๐	๒.๐๐	๐.๕๐	๐.๒๕	๐.๗๕
๒	๑๖	๓๓๐.๒๕	๒๘๐.๒๕	๒๙.๒๕	๐.๗๕	-	๒๐.๐๐	-
๓	๔๙	๘๕๑.๒๕	๗๓๐	๑๒๑.๒๕	-	-	-	-
๔	๕๘	๑,๖๘๒.๕๐	๑,๖๔๒.๕๐	๒๓.๕๐	๔.๒๕	๐.๒๕	๙.๐๐	๓.๐๐
๕	๑๙	๑๕๗.๗๕	๑๕๔.๕๐	๓.๒๕	-	-	-	-

ที่มา : รายงานทะเบียนเกษตรกร ตำบลทับตีเหล็ก ปี ๒๕๕๙

➤ ระบบการผลิต

สภาพการปลูกข้าว

ก.) พันธุ์ข้าว เกษตรกรในตำบลทับตีเหล็กมีการปลูกข้าวนาปี และนาปรังมีการเพาะปลูกโดยใช้ข้าวไม่ไวแสงทำทั้งนาปีและฤดูนาปรัง ปัจจุบันพันธุ์ข้าวที่นิยมใช้ คือพันธุ์ กข ๔๑ ประมาณ ๗๐ % ,พันธุ์ กข ๔๗ ,กข๕๗ ประมาณ ๒๐ % และพันธุ์อื่นๆ ประมาณ ๑๐%

ข.) ฤดูการปลูก ในการทำนาปีส่วนใหญ่จะเริ่มปลูกตั้งแต่เดือนกันยายน ถึงเกี่ยวเดือนธันวาคม – มกราคม และฤดูนาปรังเริ่มปลูกตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึงเกี่ยวเดือนมิถุนายน - สิงหาคม

ค.) วิธีการทำนา เกษตรกรในพื้นที่ตำบลทับตีเหล็กมีวิธีการทำนาปีและนาปรังโดยการหว่านน้าตาม

ง.) การเตรียมดิน มีการเตรียมดินโดยรถไถเดินตามขนาดเล็กมีการเตรียมดินโดยวิธีไถดินและไถแปรจำนวน ๕ ครั้ง

จ.) การใช้ปุ๋ยเคมี เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมีในการเพาะปลูกข้าวนาปีประมาณ ๖๐ % -ของครัวเรือนเกษตรกร และในการปลูกข้าวนาปรังเกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมี ๑๐๐ % ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด

➤ ปฏิทินกิจกรรมในการดูแล ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์

พืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมู่
ข้าว													๑-๕
พืชผัก													๑-๕
ไม้ผล													๑-๕
ประมง													๑-๕
ปศุสัตว์													๑-๕

➤ เทคโนโลยีการผลิต (การใช้ปุ๋ย สารเคมี ฯลฯ)

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลเทคโนโลยีการผลิตข้าว (นาปีและนาปรัง)

ประเด็น	เทคโนโลยีที่ใช้	ช่วงระยะเวลา	ปริมาณ/อัตรา/ไร่	ค่าใช้จ่าย (บาท/ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)
- การเตรียมดิน	ไถตะ ไถแปร	หลังการเก็บเกี่ยว		๓๐๐	
-	ไถทำเทือก	ช่วงเตรียมดิน			
- กำจัดหอยเชอรี่	ใช้สมุนไพร	ข้าวอายุ ๓ วัน		๓๐	
- การเตรียมพันธุ์	หว่านข้าวออก	ข้าวอายุ ๘-๑๐ วัน	๒๐ กก.	๒๐๐	
- การกำจัดวัชพืช	ดินมีความชื้น	ข้าวอายุ ๑๓ วัน		๑๐๐	
- ใส่ปุ๋ยอินทรีย์	ใส่ปุ๋ยหมักแห้ง,ชีวภาพ	ข้าวอายุ ๒๐-๕๐ วัน	๒๐๐ กก.	๒๐๐	
- สารไล่แมลงและ	ฉีดน้ำหมักชีวภาพ	ข้าวอายุ ๒๐-๓๐ วัน	๓๐-๕๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร	๓๐	
ฮอร์โมนบำรุงต้น					
- ใส่ปุ๋ยเคมี ๑	สูตร ๑๖-๒๐-๐,๔๖-๐-๐	ข้าวอายุ ๕๐-๖๐ วัน	๑๐-๑๕ กก.	(๒ ครั้ง)	
	อัตราผสม ๒ : ๑			๑๕๐	
- ใส่ปุ๋ยเคมี ๒	สูตร ๔๖-๐-๐	ข้าวอายุ ๖๐-๗๐ วัน	๕ กก.	๑๐๐	-นาปี
- สารไล่แมลง ,	ฉีดน้ำหมักชีวภาพ	และ ๘๐-๙๐ วัน	๓๐-๕๐ ซีซี	๕๐	๘๐๐ กก.
กำจัดเชื้อรา			และ ๑๐-๒๐ ซีซี		-นาปรัง
ฮอร์โมนบำรุงรวง			/น้ำ ๒๐ ลิตร		๘๕๐ กก.
- การเก็บเกี่ยว	ระยะพลับพลึง	ข้าวอายุ ๑๑๐-๑๑๕ วัน		๕๐๐	

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลเทคโนโลยีการผลิตพืชผัก

ประเด็น	เทคโนโลยีที่ใช้	ช่วงระยะเวลา	ปริมาณ/อัตรา	ค่าใช้จ่าย (บาท/ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)
การเตรียมดิน	ปูนปรับสภาพดิน, ปุ๋ยอินทรีย์	๑ - ๑๕ วัน	๒๐๐ กก./ไร่	๕๐๐	๑,๕๐๐
การปลูก	ไถตะ, ไถแปร	๑ - ๑๕ วัน		๓๐๐	
	ปลูกพืชหลายชนิดบนพื้นที่เดียวกัน	๑๖ วัน		๑,๒๐๐	
การใส่ปุ๋ย	ปุ๋ยเคมี, น้ำหมักชีวภาพ	ก่อนเก็บเกี่ยว		๓๐๐	
การป้องกัน กำจัดแมลง เชื้อโรค	สารเคมี, พืชสมุนไพร	๑๖ วัน		๕๐๐	
		ก่อนเก็บเกี่ยว			

➤ **ปริมาณผลผลิต**

- ข้าวนาปี ให้ผลผลิตเฉลี่ย ๘๐๐ กิโลกรัม/ไร่
- ข้าวนาปรัง ให้ผลผลิตเฉลี่ย ๘๕๐ กิโลกรัม/ไร่
- พืชผัก ให้ผลผลิตเฉลี่ย ๑,๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่
- ไม้ผล ให้ผลผลิตเฉลี่ย ๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่

➤ **แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ**

ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

๒.๓ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

➤ **ขนาดการถือครองที่ดิน**

เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีที่ดินทำกินเฉลี่ยครัวเรือนละ ๒๐ ไร่

➤ **สิทธิในที่ดินทำกิน**

- เกษตรกรมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ประมาณ ๖๐ %
- เกษตรกรเช่าผู้อื่น (ทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่) ประมาณ ๔๐ %

➤ **จำนวนแรงงาน**

เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีการประกอบอาชีพด้านการเกษตรทั้งทำนา ทำสวน พืชผัก การใช้แรงงานในการประกอบอาชีพใช้แรงงานในครอบครัวและแรงงานจ้าง ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นกลุ่มอาชีพหลักที่สำคัญดังนี้

๑) กลุ่มอาชีพทำนา เกษตรกรจะมีการใช้แรงงานในการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำนา โดยเริ่มตั้งแต่ การเตรียมดิน การหว่าน การดูแลรักษา การเกี่ยว และการขนส่ง เป็นต้น จะมีค่าใช้จ่ายในส่วนที่เป็นค่าแรงงานประมาณ ๙๐๐ บาท ต่อไร่ แยกเป็น

- การใช้แรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย ๑ แรงงาน (Man/Day)
เป็นเงินทั้งสิ้น ๔๐๐ บาท
- การใช้แรงงานนอกครัวเรือนเฉลี่ย ๑ แรงงาน (Man/Day)

เป็นเงินทั้งสิ้น ๕๐๐ บาท

๒) กลุ่มอาชีพปลูกไม้ผล เกษตรกรจะมีการใช้แรงงานในการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปลูกไม้ผล โดยเริ่มตั้งแต่ การเตรียมดิน การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว การขนส่ง เป็นต้น เกษตรกรจะมีค่าใช้จ่ายในส่วนที่เป็นค่าแรงงานทั้งสิ้น ๑,๕๐๐ บาท/ไร่ ใช้แรงงานในครัวเรือนและแรงงานจ้าง

๓) กลุ่มอาชีพการปลูกพืชผัก เกษตรกรจะมีการจ้างแรงงานในการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปลูกพืชผัก โดยเริ่มตั้งแต่ การเตรียมดิน การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว เป็นต้น เกษตรกรจะมีค่าใช้จ่ายในส่วนที่เป็นค่าแรงงานทั้งสิ้น ๒,๐๐๐ บาท/ไร่ ใช้แรงงานในครัวเรือนและแรงงานจ้าง

➤ รายได้ รายจ่ายของครัวเรือน

เกษตรกรส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพด้านการเกษตรหลายชนิด ได้แก่ ทำนา ปลูกไม้ผล พืชผัก ประมง ซึ่งเป็นแหล่งรายได้หลักของเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยทั้งในและนอกภาคการเกษตรทั้งสิ้นประมาณ ๖๐,๐๐๐ บาท/ปี โดยแยกเป็นรายได้ภาคเกษตรเฉลี่ยปีละ ๔๐,๐๐๐ บาท และนอกภาคเกษตรเฉลี่ยปีละ ๒๐,๐๐๐ บาท

สำหรับรายจ่ายในครัวเรือน จะเป็นค่าใช้จ่ายในภาคเกษตรซื้อปัจจัยการผลิต เฉลี่ยปีละ ๓๐,๐๐๐ บาท/ปี ค่าใช้จ่ายนอกภาคเกษตรเฉลี่ยปีละ ๒๕,๐๐๐ บาท/ปี จะเห็นได้ว่าคงเหลือปีละ ๕,๐๐๐ บาท

➤ เป้าหมายของการทำฟาร์ม

เกษตรกรทำฟาร์มโดยเน้นการลดต้นทุนการผลิตและรักษาสิ่งแวดล้อม มีการบริหารจัดการที่ดีทำให้กิจการฟาร์มมีกำไรประสบความสำเร็จ

➤ เทคนิค วิธีการผลิต

เกษตรกรทำการผลิตโดยอาศัยประสบการณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และหลักวิชาการ

➤ สัตว์ใช้งาน เครื่องจักรการเกษตรและปัจจัยการผลิต

เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้เครื่องจักรกลแทนการใช้แรงงานสัตว์ เช่น รถไถเดินตาม รถจอบหมุนตีดิน เครื่องสูบน้ำ เป็นต้น

ตารางที่ ๖ แสดงประเภทและชนิดเครื่องจักรกลในการเกษตร

หมู่ที่	ประเภทและชนิดของเครื่องจักรกลในการเกษตร (เครื่อง)				
	รถไถเดินตาม	รถแทรกเตอร์	รถเกี่ยวข้าว	รถอีแต่น	เครื่องสูบน้ำ
รวม	๑๖๑	-	๕	๔๗	๑๓๙
๑	๒๕	-	๑	๑๐	๒๐
๒	๒๐	-	-	๘	๑๘
๓	๓๙	-	๔	๑๘	๔๒
๔	๔๕	-	-	๖	๓๐
๕	๓๒	-	-	๕	๒๙

➤ ผลผลิตเฉลี่ย ราคา ต้นทุนการผลิต

การผลิตพืชเศรษฐกิจของเกษตรกรตำบลทับตีเหล็กที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว , ไม้ผล , พืชผัก โดยมีรายละเอียดแสดงรายการและค่าใช้จ่ายในการผลิตพืช

ตารางที่ ๗ แสดงรายการและค่าใช้จ่ายในการผลิตพืช

รายการ	ค่าใช้จ่ายในการผลิตแต่ละขั้นตอนของพืชแต่ละชนิด (บาท/ไร่)		
	ข้าว	มะม่วง	ผัก
การเตรียมดิน	๕๕๐	๔๐๐	๖๐๐
ค่าเมล็ดพันธุ์	๔๐๐	๑,๒๐๐	๘๐๐
- สารกำจัดวัชพืช	๓๕๐	๓๐๐	-
- สารเคมีกำจัดแมลง / โรค	๑,๐๕๐	๗๐๐	๕๐๐
- น้ำมัน	๓๐๐	๓๐๐	๒๕๐
- เกือบเกี่ยว/ขนส่ง	๕๕๐	๓๐๐	-
- ค่าเช่า	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐
- สารบังคับ	-	๗๕๐	-
- ฟาง	-	-	๒๘๐
- ไม้ลวก	-	-	๕๐๐
- ปุ๋ย	๖๐๐	๕๐๐	๔๐๐
- อื่น ๆ	-	-	๓๐๐
ค่าแรงงาน	๕๒๐	๓๐๐	๑,๕๐๐
รวมต้นทุนทั้งสิ้น	๔,๘๒๐	๕,๒๕๐	๕,๖๓๐

➤ การรวมกลุ่มเกษตรกรและเงินทุนของกลุ่ม

เกษตรกรจะมีการประกอบอาชีพที่มีความหลากหลาย โดยมีเป้าหมายในการประกอบอาชีพที่ชัดเจน จำแนกออกเป็น

๑. การประกอบอาชีพเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ประมาณ ๑๐%
๒. การประกอบอาชีพเพื่อการยังชีพ ๙๐%

จึงทำให้เกษตรกรในแต่ละสาขาอาชีพมีการรวมกลุ่มเพื่อกำหนดกิจกรรมด้านการเกษตรด้านเงินทุน และเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับเกษตรกร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ ๘ แสดงจำนวนกลุ่มเกษตรกร และกลุ่มกิจกรรมอื่น ๆ

หมู่	ประเภทกลุ่ม (กลุ่ม) และเงินกองทุน (บาท)		
	เกษตรกร	กองทุนหมู่บ้าน	กลุ่มอาชีพ
๑	-	๑,๐๐๐,๐๐๐	-
๒	-	๑,๐๐๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐
๓	-	๑,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
๔	๑/-	๑,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
๕	-	๑,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
รวม	๑/	๕,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐

➤ แหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตร

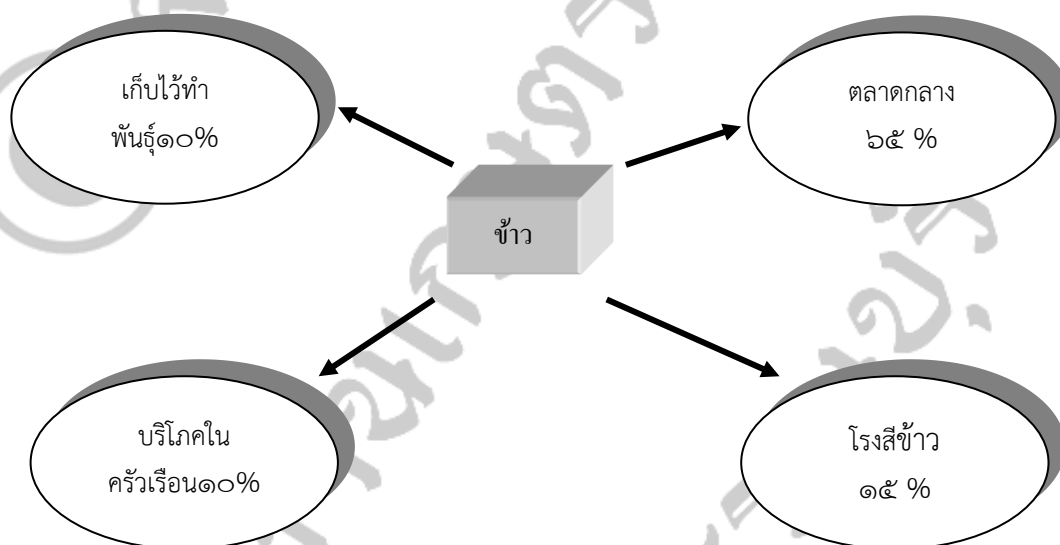
สำหรับแหล่งสินเชื่อที่เกษตรกรใช้เป็นแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตร ธนาคารพาณิชย์ ญาติพี่น้อง และอื่น ๆ ได้แก่

๑. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	ประมาณ ๔๐ %
๒. สหกรณ์การเกษตร	ประมาณ ๑๐ %
๓. ธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ	ประมาณ ๕ %
๔. ญาติ พี่ น้อง	ประมาณ ๕ %
๕. ตนเอง	ประมาณ ๒๕ %
๖. อื่น ๆ (เช่น กองทุนหมู่บ้าน)	ประมาณ ๑๕ %

➤ ข้อมูลการตลาด (วิธีการตลาด : แหล่งรับซื้อผลผลิต)

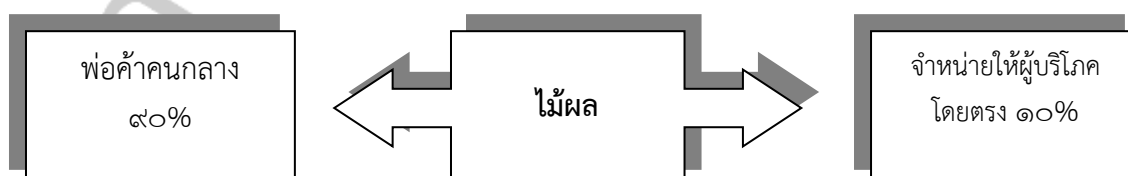
๑) วิธีการตลาดข้าว การจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกร โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ หลังจากเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิต ส่วนหนึ่งนำไปจำหน่ายให้กับโรงสีโดยตรง และบางส่วนเกษตรกรจะเก็บไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน และเก็บไว้เป็นพันธุ์ข้าวในการปลูกข้าวในฤดูต่อไป

ภาพที่ ๑ แสดงวิธีการตลาดข้าวของตำบลทับตีเหล็ก

๒.) วิธีการตลาดไม้ผล เกษตรกรจะจำหน่ายผลผลิต โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ เมื่อถึงช่วงที่ผลผลิตสามารถเก็บเกี่ยวได้จะมีพ่อค้าคนกลางจะมารับซื้อผลผลิตถึงหน้าสวน และบางส่วนเกษตรกรจะนำไปจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคในพื้นที่โดยตรง

ภาพที่ ๒ แสดงวิธีการตลาดไม้ผลของตำบลทับตีเหล็ก

๓.) **วิธีการตลาดพืชผัก** เกษตรกรจะจำหน่ายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและรูปแบบดังภาพที่ ๓ แสดงวิธีการตลาดพืชผักของตำบลทับตีเหล็ก โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ พ่อค้ารับซื้อที่แปลงเกษตรกรจำหน่ายต่อพ่อค้าคนกลาง จำหน่ายต่อพ่อค้าขายปลีกจึงถึงมือผู้บริโภค และเกษตรกร นำไปจำหน่ายเอง ราคาซื้อขายีตลาดกลางกรุงเทพ มีการจ่ายเงินวันเว้นวัน หรือตามแต่จะตกลงกัน

ภาพที่ ๓ แสดงวิธีการตลาดพืชผักของตำบลทับตีเหล็ก

➤ **ภาวะหนี้สิน**

เกษตรกรมีรายได้และรายจ่ายไม่เท่ากันหากมีการวิเคราะห์โดยละเอียดแล้วจะพบว่าเกษตรกรร้อยละ ๘๐ จะมีหนี้สินที่เป็นตัวเงินทั้งในและนอกระบบโดยเฉลี่ยจะเป็นหนี้สินประมาณ ๕,๐๐๐ บาท ต่อครัวเรือน ในขณะที่เกษตรกรร้อยละ ๒๐ ไม่มีหนี้สิน

➤ **กองทุนหมู่บ้านและผลการดำเนินการ**

ตำบลทับตีเหล็ก มีกองทุนทุกหมู่ จำนวน ๕ กองทุน มีการบริหารกองทุนในรูปแบบของคณะกรรมการ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้ใช้บริการโดยนำไปลงทุนทางด้านการเกษตร มีการกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ โดยการคิดร่วมกัน ผลการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน

๒.๔ ข้อมูลด้านสังคม

➤ **จำนวนประชากร และครัวเรือน**

ตำบลทับตีเหล็ก มีประชากรจำนวน ๑,๑๖๘ ครัวเรือน โดยเป็นครัวเรือนเกษตรกรจำนวน ๑๗๒ ครัวเรือน

ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลจำนวนประชากรของตำบลทับตีเหล็ก

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน ทั้งหมด	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนเกษตรกร		
			ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน	จดทะเบียน แล้ว	ไม่ได้จด ทะเบียน
รวมทั้งสิ้น		๑,๑๖๘	๑,๗๖๔	๒,๑๘๔	๓,๙๔๘	๑๗๒	๑๗๒	-
๑	ทับตีเหล็ก	๑๗๔	๒๔๓	๒๙๒	๕๓๕	๓๐	๓๐	-
๒	ประสพสุข	๑๕๒	๒๗๑	๒๖๗	๕๓๘	๑๖	๑๖	-
๓	ท่าดินเหนียว	๓๖๑	๕๓๐	๖๑๖	๑,๑๔๖	๔๙	๔๙	-
๔	โพธิ์เขียว	๓๐๓	๓๙๔	๖๘๕	๑,๐๗๙	๕๘	๕๘	-
๕	ดอนบ้าน	๑๗๘	๓๒๖	๓๒๔	๖๕๐	๑๙	๑๙	-

ที่มา : สำนักงานทะเบียนราษฎร อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

➤ พื้นที่/สภาพการถือครอง

ลักษณะการถือครองพื้นที่ของเกษตรกรตำบลทับตีเหล็ก สำหรับการทำการเกษตร นั้นเป็นพื้นที่ของตนเอง(คร้วเรือน) จำนวน ๑๑๕ ครัวเรือน และมีการเช่าที่ดินของผู้อื่นทั้งในและนอกพื้นที่ ตำบล จำนวน ๘๘ ครัวเรือน เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดินโดยมีหลักฐานเป็นเอกสารสิทธิ์ได้แก่ โฉนด

ตารางที่ ๑๐ แสดงจำนวนการถือครองและสิทธิในการถือครองที่ดิน

หมู่ที่	จำนวนที่พื้นที่การเกษตร (ไร่)	เกษตรกรเช่า/ คร้วเรือน	สิทธิในการถือครองที่ดิน:โฉนด (คร้วเรือน)
รวม	๓,๕๐๗.๒๕	๘๘	๑๑๕
๑	๔๘๕.๕๐	๑๑	๒๐
๒	๓๓๐.๒๕	๑๒	๑๒
๓	๘๕๑.๒๕	๓๒	๒๐
๔	๑,๖๘๒.๕๐	๒๗	๕๑
๕	๑๕๗.๗๕	๖	๑๒

➤ ประวัติความเป็นมาของสมาชิกในชุมชน รูปแบบการตั้งถิ่นฐาน

ตำบลทับตีเหล็ก มีตำนานเล่าขานว่า ในสมัยกรุงศรีอยุธยา เมืองสุพรรณบุรีซึ่งเป็นเมืองหน้าด่านและเป็นเส้นทางเดินทัพจากกรุงศรีอยุธยา ในสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช พระองค์ทรงยกทัพเพื่อมารับศึกบริเวณชายแดนเมืองกาญจนบุรี แต่เนื่องจากบ้านเมืองมีศึกสงครามอย่างต่อเนื่อง ทำให้อาวุธยุทโธปกรณ์ต่างๆไม่เพียงพอที่จะใช้ในราชการศึกสงคราม พระองค์ทรงทราบว่าเหนือวัดมะนาวมีครอบครัวชาวจีนที่อพยพมาจากกรุงศรีอยุธยา มาอาศัยประกอบอาชีพเป็นช่างตีเหล็ก ซึ่งสืบทอดวิชา ตีเหล็กมาจากเมืองจีน สามารถตีเหล็กได้แกร่งและคมยิ่งนัก จึงดำริให้ครอบครัวนี้พร้อมชาวบ้านที่อยู่บริเวณนี้มาช่วยราชการเพื่อผลิตอาวุธและใช้บริเวณนี้เป็นแหล่งผลิตอาวุธเพื่อใช้ในราชการศึกสงครามตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ชาวบ้านจึงได้กล่าวขานนามว่า “ตำบลทับตีเหล็ก” และครอบครัวช่างตีเหล็กชาวจีนนี้ได้ตั้งรกรากอยู่แถวอยู่แถววัดมะนาวและวัดโพธิ์นางเฑรา ใช้ชื่อสกุลว่า “ช่างตีเหล็ก” จนถึงปัจจุบัน

ในส่วนของรูปแบบการตั้งถิ่นฐาน สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นเครือญาติกัน เคลื่อนย้ายมาจากตำบลที่มีอาณาเขตติดต่อกัน และมีการตั้งบ้านเรือนแบบกระจัดกระจายตามเส้นทางคมนาคมทั้งทางบกและทางน้ำ

➤ ขนบธรรมเนียมประเพณี พิธีกรรม อิทธิพลทางความคิด (ค่านิยม)

๑.) ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีของประชาชนตำบลทับตีเหล็ก ได้แก่

- ประเพณีลงแขก เกษตรกรจะมีการขอแรงและใช้แรงซึ่งกันในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร เช่น การหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าว , การใส่ปุ๋ยข้าว , การเก็บเกี่ยวข้าว , การจับสัตว์น้ำ จำหน่ายเป็นต้น มีการเลี้ยงอาหาร/เครื่องดื่ม หลังเสร็จงาน

- ประเพณีสงกรานต์ ประชากรที่ไปประกอบอาชีพยังต่างถิ่นเมื่อถึงประเพณีสงกรานต์จะกลับมาทำบุญตักบาตร สงฆ์น้ำพระและรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ เพื่อขอพรจากญาติผู้ใหญ่

๒.) พิธีกรรม ประชาชนตำบลทับตีเหล็กยังมีการปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เช่น พิธีกรรมในงานอุปสมบท , งานแต่งงาน , งานฉาปนกิจ และในวันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น

๓.) อิทธิพลทางความคิด (ค่านิยม) ประชาชนในตำบลทับตีเหล็ก มีความคิดหรือค่านิยมที่ตาม ๆ กัน ขาดการวิเคราะห์ด้านการตลาด

➤ ศาสนา สิ่งยึดเหนี่ยว และข้อห้ามต่าง ๆ

ประชาชนตำบลทับตีเหล็ก มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ โดยร้อยละ ๙๙ นับถือศาสนาพุทธ และร้อยละ ๑ นับถือศาสนาอื่น ๆ สำหรับข้อห้ามก็ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ที่ชุมชนคิดและกำหนดร่วมกัน

➤ การศึกษา/ศาสนา

ประชาชนของตำบลทับตีเหล็ก มีสถานศึกษาในภาคบังคับ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖) จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ วัดหัวไผ่ โรงเรียนวัดแก้ว โรงเรียนวัดประสพสุข และโรงเรียนสาธิตสุขประชา จังหวัดสุพรรณบุรี และโรงเรียนศึกษาพิเศษ ประชาชนส่วนใหญ่จบการศึกษาในภาคบังคับ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖) ประมาณร้อยละ ๙๐ ของประชาชนทั้งตำบล ซึ่งเป็นผลดีต่อการพัฒนาด้านการเกษตรโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเรียนรู้ การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตแผนใหม่ การรับรู้ข่าวสาร และการสื่อสารผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ เป็น

ตารางที่ ๑๑ แสดงระดับการศึกษา และศาสนาสถานของตำบลทับตีเหล็ก

หมู่ ที่	จำนวนสถานศึกษาและศาสนาสถาน (แห่ง)				
	ระดับประถม	ระดับมัธยม	วัด	โบสถ์	ศูนย์เด็กเล็ก
๑	๒	-	๒	๒	๑
๒	๒	-	๒	๒	๑
๓	-	-	-	-	๑
๔	๑	-	๑	๑	๑
๕	-	-	-	-	๑
รวม	๕	-	๕	๕	๕

➤ ผู้นำตามธรรมชาติ กลุ่มตามธรรมชาติ

เกษตรกรตำบลทับตีเหล็ก มีการรวมกลุ่มกันประมาณ ๕-๑๐ คน โดยมีหัวหน้ากลุ่ม ๑ คน ออกรับจ้างขนข้าวเปลือกหลังการเก็บเกี่ยว และยังรวมกลุ่ม ๓-๕ คน ออกรับจ้างฉีดยาฆ่าแมลงนาข้าว โดยมีหัวหน้ากลุ่มเป็นผู้รับงาน

➤ การรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพ

เกษตรกรในตำบลทับตีเหล็ก มีการรวมกลุ่มกันในการประกอบอาชีพทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง ได้แก่ กลุ่มไม้ผล, พืชผัก ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน , กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ , กลุ่มผู้เลี้ยงกุ้ง ก้ามกราม กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ เป็นต้น

➤ องค์กรในชุมชน

ตำบลทับตีเหล็ก มีองค์กรต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาและดูแลสังคม เช่น อสม. อพพร. , คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ , รวมทั้งผู้นำท้องถิ่น, กลุ่มต่าง ๆ เป็นต้น

➤ กองทุน

ประชาชนของตำบลทับตีเหล็ก ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดและก่อตั้งกองทุนต่าง ๆ โดยใช้แนวทาง/กระบวนการจัดตั้งกองทุน โดยผ่านเวทีชาวบ้านของตำบล เพื่ออำนวยความสะดวกและสร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชนในการผลิตหรือประกอบอาชีพด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ กองทุนศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน , กองทุนกลุ่มไม้ผล , กองทุนกลุ่มพืชผัก , กองทุนผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง , กลุ่มจักสานและกลุ่มอาชีพ

ตารางที่ ๑๒ แสดงจำนวนและประเภทกองทุนต่าง ๆ

หมู่ที่	ประเภทของกองทุน (กองทุน)					
	ศูนย์ข้าว	ไม้ผล	พืชผัก	ไก่พื้นเมือง	จักสาน	กลุ่มอาชีพ
๑	-	-	-	-	-	๑
๒	-	-	๑	-	-	๑
๓	-	-	-	-	-	๑
๔	๑	๑	-	-	๒	๑
๕	-	-	-	-	๑	๑
รวม	๑	๑	๑	-	๓	๕

➤ ภูมิปัญญา

ตำบลทับตีเหล็ก มีแหล่งความรู้ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติทั้งในรูปศิลปวัฒนธรรม และภูมิความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวมที่เรียกว่า “ปราชญ์ชาวบ้าน” ที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรมได้แก่

๑.) การทำน้ำหมัก หรือสารสกัดชีวภาพ นำมาใช้กับนาข้าว พืชผัก ไม้ผล ใช้เป็นฮอร์โมน และสารไล่แมลง ช่วยลดต้นทุนการผลิต และรักษาสีสิ่งแวดล้อม

๒.) การรวมกลุ่มจัดทำหนดดอกไม้เงินเพื่อส่งขายเป็นรายได้ของกลุ่มและสมาชิก เพื่อเป็นรายได้เสริมให้กับครอบครัว

๓.) การจัดตั้งกลุ่มธรรมชาติเพื่อดำเนินการผลิตตระกร้อสอยมะม่วงและเปลหวาย เพื่อส่งขายต่างจังหวัด

บทที่ ๓

สถานการณ์ของชุมชน

๓.๑ ปัญหาของชุมชน (เรียงตามลำดับความสำคัญ)

กายภาพ	ชีวภาพ	เศรษฐกิจ	สังคม
๑. ปลุกพืชชนิดเดียวกัน ซ้ำๆเป็นเวลานาน ๒. ไม่มีการปลูกพืชหมุนเวียน ๓. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์	๑. ราคาผลผลิตไม่แน่นอน ๒. ผ่านพ่อค้าคนกลาง ๓. ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง	๑. ต้นทุนการผลิตสูง ๒. รายได้ไม่เพียงพอ ๓. ขาดอาชีพเสริมและมี รายได้ไม่ต่อเนื่อง	๑. ปัญหาด้านยาเสพติด ๒. ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม

ลำดับความสำคัญของปัญหาชุมชน

๑. ต้นทุนการผลิตสูง
๒. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
๓. ปลุกพืชชนิดเดียวกันซ้ำๆเป็นเวลานาน ไม่มีการปลูกพืชหมุนเวียน
๔. ไม่มีอาชีพเสริม / มีรายได้ไม่ต่อเนื่อง

๓.๒ ศักยภาพของชุมชน (ภูมิปัญญาท้องถิ่น จุดขายของท้องถิ่น)

๑. ปู่อินทรีย์น้ำ / สารสกัดสมุนไพร
๒. ผลิตภัณฑ์พันธุ์ข้าว
๓. การทำนาแบบไม่เผาฟาง

๓.๓ วิสัยทัศน์ของชุมชน

ฝันของบุคคล

๑. อยากมีที่ทำกินเป็นของตนเอง
๒. มีรายได้เพียงพอและต่อเนื่อง / พืชผลเกษตรมีราคาดีขึ้น
๓. หลุดพ้นภาวะหนี้สิน
๔. บุคคลในครอบครัวไม่ติดยาเสพติด
๕. อยากให้ลูกมีการศึกษาสูง หน้าที่การงานดี

ฝันของชุมชน

๑. อยากให้องค์กรในชุมชนมีความเข้มแข็ง
๒. มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
๓. มีความสะดวกสบายในโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์
๔. ปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ
๕. ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยยึดหลักประชาธิปไตย
๖. อยากให้มีการรักษาวัฒนธรรม ประเพณีเดิม ๆ ไว้

พื้นที่เป็นไปได้

๑. องค์กรในชุมชนมีความเข้มแข็ง เช่น กองทุนหมู่บ้าน กองทุนหมุนเวียน
๒. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา เช่น อบต. การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น และระดับชาติ
๓. การพัฒนาคุณภาพข้าว
๔. การลดต้นทุนการผลิต (ภาคเกษตร)
๕. ปรับปรุงบำรุงดิน
๖. อาชีพเสริม / รายได้ต่อเนื่อง

บทที่ ๔

สังเคราะห์ข้อมูล

๔.๑ ประวัติการประกอบอาชีพของชุมชน

➤ ก่อนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร

การประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรมของเกษตรกรในพื้นที่ทับตีเหล็ก รูปแบบการประกอบอาชีพด้านการผลิตพืชเป็น ๒ รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่ ๑ การผลิตเพื่อการยังชีพและบริโภคในครัวเรือนเป็นสำคัญได้แก่ การทำนา การปลูกผักสวนครัว และการทำไร่สวนผสม รูปแบบที่ ๒ การผลิตเพื่อการค้าในท้องถิ่น/ชุมชน รวมทั้งในพื้นที่ใกล้เคียง ส่วนการผลิตด้านประมงและปศุสัตว์เกษตรกรจะเลี้ยงไว้สำหรับการบริโภคในครัวเรือนและการเป็นการค้า เช่น เป็ด , ไก่ , สุกร , โค , ปลา , กุ้งก้ามกราม ฯลฯ ดังที่กล่าวมาแล้ว เกษตรกรจะผลิตโดยใช้ความรู้และเทคโนโลยีการผลิตขั้นพื้นฐาน ผนวกรวมกับความรู้และภูมิปัญญาชาวบ้านที่ได้สั่งสมมาตั้งแต่บรรพบุรุษ บางส่วนเกษตรกรก็จะนำมาผลิตทางการเกษตรที่เหลือมาแปรรูป เช่น การหมัก การดอง การตากแห้ง หรือการทำเค็ม เป็นต้น

➤ การพัฒนาและการประกอบอาชีพด้านการเกษตรในปัจจุบัน

การรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยีการผลิตพืช ประมงและปศุสัตว์ของเกษตรกรในปัจจุบันทำได้ง่ายและกว้างขวางยิ่งขึ้น กอปรกับระบบการศึกษาของเกษตรกรได้มีการพัฒนาและสร้างความตื่นตัวให้กับเกษตรกรในอันที่จะพัฒนาตัวเอง รวมถึงพัฒนาระบบการผลิตและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการผลิตแผนใหม่ให้เทียบเท่ากับประเทศที่เจริญแล้ว ได้แก่

๑. ด้านพันธุศาสตร์และการปรับปรุงพันธุ์พืชเศรษฐกิจที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมถึงเทคโนโลยีด้านเมล็ดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ เป็นต้น
๒. เทคโนโลยีการผลิตพืชเศรษฐกิจที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่
๓. วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวพืชเศรษฐกิจแต่ละชนิด
๔. การแปรรูปและการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร
๕. ด้านความปลอดภัยในผลผลิตการเกษตรและสิ่งแวดล้อมต่อระบบนิเวศน์ของชุมชน

ฉะนั้น รูปแบบในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรจึงเปลี่ยนแปลงรูปแบบจากเดิมไปเป็นการผลิตที่เน้น “การผลิตเพื่อธุรกิจ / อุตสาหกรรมโดยใช้ตลาดนำการผลิต” เป็นสำคัญ ทั้งนี้ เกษตรกรจะต้องใช้เทคโนโลยีการผลิตขั้นสูงและมีความซับซ้อนยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้ผลตอบสนองการผลิตที่คุ้มกับการลงทุนและตรงกับความต้องการของตลาดอย่างแท้จริง ขณะเดียวกัน เกษตรกรบางกลุ่มผลิตสินค้าเกษตรกรรมที่ใช้เทคโนโลยีการผลิตโดยเน้น “การใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน” ที่ให้ความปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อมที่เป็นแนวทางเลือกอีกทางหนึ่งของเกษตรกร

๔.๒ ลักษณะของการผลิตเทคนิค ระบบ

การผลิตสินค้าเกษตรของตำบลทับตีเหล็ก ที่สำคัญ จำแนกออกเป็น ๓ ด้าน ได้แก่ การผลิตด้านพืช การผลิตด้านปศุสัตว์ และการผลิตด้านประมง โดยสรุปเกษตรกรจะดำเนินการโดยมีเทคนิคการผลิตดังนี้

๑. เกษตรกรจะมีการรวมกลุ่มผลิตสินค้าการเกษตรทั้งด้านพืช ประมง และปศุสัตว์ ในลักษณะที่เป็นวัตถุดิบที่พร้อมจะดำเนินการในขั้นที่ ๒ (การแปรรูป) และเชื่อมโยงเป็นระบบเครือข่ายกันในกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิต

๒. เกษตรกรผู้ผลิตในตำบลห้วยเหล็ก จะมีการวางแผนการผลิต โดยใช้ศักยภาพที่มีอยู่ เช่น สภาพดิน น้ำ และตลาดในท้องถิ่นเป็นตัวนำการผลิตและกำหนดกิจกรรม

๔.๓ ปัจจัย เงื่อนไขในการผลิต และผลตอบแทนที่ได้รับ

๑. ตำบลห้วยเหล็ก เป็นตำบลที่อยู่ใกล้ชุมชนเมืองคือตัวจังหวัด มีการคมนาคมและการติดต่อประสานงานในการทำกิจกรรมสะดวก และรวดเร็ว เช่น การขนส่งผลผลิตทางการเกษตร

๒. พื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในเขตชลประทาน ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ มีความสะดวกในเรื่องการส่งน้ำซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการผลิต

๓. ตำบลห้วยเหล็ก เป็นชุมชนเก่าและอยู่กันอย่างหนาแน่น มีความสะดวก รวดเร็ว ในการเผยแพร่เทคโนโลยีการผลิตใหม่ ๆ

๔. มีการปรับปรุงบำรุงพันธุ์ และการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ทำการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น

๔.๔ กลยุทธ์ทางเลือก

๑. ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้

- ใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือสารสกัดชีวภาพ
- ใช้ปูนมาร์ลปรับสภาพความเป็นกรดเป็นด่างของดิน
- ปลูกพืชตระกูลถั่วเพื่อบำรุงดิน

๒. สร้างอาชีพเสริม

- การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เช่น การแปรรูปกล้วย
- รวมกลุ่มปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

๓. ลดต้นทุนการผลิต

- การทำนาแบบไม่เผาฟางข้าว
- รวมกลุ่มในการจัดหาปัจจัยการผลิต

บทที่ ๕

แนวทางการพัฒนาชุมชน

แนวทางการพัฒนาชุมชนของตำบลทับตีเหล็ก คณะทำงานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ได้ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลทางกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจและสังคม / องค์กรชุมชน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์และบริหารองค์กรเชิงกลยุทธ์โดยใช้จุดแข็ง โอกาสเป็นประเด็นกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนในระดับตำบล (SAWOT ; S ; Strengths = จุดแข็ง W ; Weakness = จุดอ่อน O ; Opportunities = โอกาส และ T ; Threats = อุปสรรค) โดยมีแนวทางการพัฒนาตำบลทับตีเหล็กดังนี้

๕.๑ แผนพัฒนาการเกษตรของตำบล

- แผนถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประกอบด้วย
 - โครงการฝึกอบรมการผลิตสารชีวภัณฑ์
- แผนการลงทุน (แผนธุรกิจชุมชน)
 - โครงการศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน
- แผนพัฒนาทรัพยากรการและสิ่งแวดล้อม (แผนปรับปรุงพื้นที่ทรัพยากร)
 - โครงการปรับปรุงบำรุงดิน

สรุปแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๑

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลทับตีเหล็ก อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

แผนงาน	โครงการกิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ (ระบุชื่อกลุ่ม/ องค์กร)	จำนวนเงิน แหล่ง งบประมาณ	ตัวชี้วัด
๑. แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี	๑.๑ โครงการฝึกอบรมการผลิตสารชีวภัณฑ์	ลดการใช้สารเคมี ปลอดภัยต่อ สิ่งแวดล้อม ลดต้นทุนการผลิต	- ฝึกอบรม	ศูนย์จัดการ ศัตรูพืชชุมชน ตำบลทับตี เหล็ก	๓๓,๙๙๐	เกษตรกรสามารถผลิต สารชีวภัณฑ์ได้ จำนวน ๕๐ คน
๒. แผนการลงทุน (แผนธุรกิจ ชุมชน)	๒.๑ โครงการศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน	เมล็ดพันธุ์ข้าวมี เพียงพอต่อความ ต้องการของเกษตรกร ในชุมชน	- ฝึกอบรม - แปลงสาธิต	- สำนักงาน เกษตรจังหวัด สุพรรณบุรี - สำนักงาน เกษตรอำเภอ เมือง สุพรรณบุรี	๙๖,๐๐๐	ศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ ข้าวชุมชน จำนวน ๑ ศูนย์

สรุปแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๑

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลทับตีเหล็ก อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

แผนงาน	โครงการกิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ (ระบุชื่อกลุ่ม/ องค์กร)	จำนวนเงิน แหล่ง งบประมาณ	ตัวชี้วัด
๓. .แผนพัฒนาทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อม (แผนปรับปรุงพื้นที่ทรัพยากร)	๓.๑ โครงการปรับปรุงบำรุงดิน	ดินมีความอุดมสมบูรณ์ และโครงสร้างของดินดี ขึ้น ลดการใช้ปุ๋ยเคมี	- ฝึกอบรม - แปลงสาธิต	- สำนักงาน เกษตรจังหวัด สุพรรณบุรี - สำนักงาน เกษตรอำเภอ เมือง สุพรรณบุรี	๓๐,๐๐๐	แปลงส่งเสริมการใช้ปุ๋ย อินทรีย์ จำนวน ๑๐ แปลง พื้นที่ ๑๐๐ ไร่

บทที่ ๖

โครงการฝึกอบรมการผลิตสารชีวภัณฑ์

๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตำบลทับตีเหล็ก

๒. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากในปัจจุบันนี้เกษตรกรส่วนใหญ่ที่ประกอบอาชีพการเกษตร ซึ่งมักจะประสบปัญหาเรื่องศัตรูพืชรบกวนอยู่เป็นประจำ ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ และไม่ค่อยมีคุณภาพตามความต้องการของตลาด ซึ่งหากทำให้ผลผลิตดีขึ้นและมีคุณภาพดีนั้น สิ่งที่เป็นจำเป็นสำหรับเกษตรกรคือต้องใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ซึ่งจะทำให้ผลผลิตดี และมีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด

จากสภาวะดังกล่าว เกษตรกรมักจะไม่ประสบผลสำเร็จในการผลิตผลผลิตทางการเกษตรอันเนื่องมาจากต้นทุนการผลิตสูง ราคาของผลผลิตค่อนข้างตกต่ำ และอันตรายที่จะเกิดจากสารพิษตกค้างของสารเคมีในดินและในร่างกาย ซึ่งปัจจุบันนโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นโดยเฉพาะพืชสมุนไพร ตลอดจนการใช้จุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์พร้อมทั้งการใช้ศัตรูธรรมชาติป้องกันกำจัด เพื่อลดปริมาณศัตรูพืชเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมไปถึงการลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรและคุณภาพของผลผลิตดีขึ้น และปลอดภัยจากสารพิษตกค้างในร่างกาย และในพื้นที่ทำการเกษตรด้วย

๓. วัตถุประสงค์

- ๔.๑ เพื่อให้เกษตรกรและผู้บริโภคปลอดภัยจากสารพิษตกค้างของสารเคมี
- ๔.๒ เพื่อให้เกษตรกรมีผลผลิตที่มีคุณภาพปลอดภัยจากสารพิษ
- ๔.๓ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรใช้จุลินทรีย์และชีววิธีทดแทนการใช้สารเคมี
- ๔.๔ เพื่อให้เกษตรกรพัฒนาและรักษาคุณภาพดิน สภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น
- ๔.๕ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตได้อย่างยั่งยืน
- ๔.๖ เพื่อเป็นแหล่งความรู้และการผลิตสารชีวภาพ

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรสามารถผลิตสารชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อราบิวเวอร์เรียและเชื้อราไตรโคเดอร์มา และสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน ๕๐ คน

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

๖. ระยะเวลา

เริ่มตั้งแต่ ตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒

๗. วิธีดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ
๒. คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
๓. ฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
๔. สนับสนุนปัจจัยการผลิต
๕. ติดตามนิเทศการดำเนินงาน
๖. ประเมินผลการดำเนินงาน
๗. รายงานผลการดำเนินงาน

๘. งบประมาณ วัสดุ แผนการใช้เงิน

ที่	รายการ	จำนวน	ราคาต่อหน่วย	รวมเป็นเงิน (บาท)
๑	ตู้เขี่ยเชื้อ ขนาด ๖๐ × ๑๒๐ × ๖๐	๑ ตู้	๔,๙๐๐	๔,๙๐๐
๒	ขาตั้งตู้เหล็ก	๑ อัน	๑,๒๐๐	๑,๒๐๐
๓	ถังน้ำฆ่าเชื้อ เป็นถังโลหะทรงกระบอกความจุ ๒๐๐ ลิตร มีฝาปิด-เปิด ขันวาง ขาตั้ง	๑ ชุด	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐
๔	หัวเตาแก๊ส พร้อมอุปกรณ์ถังแก๊ส ขนาด ๑๕ กก.	๑ ชุด	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐
๕	เข็มเขี่ยเชื้อ อลูมิเนียม ขนาด ๙ นิ้ว	๖ อัน	๔๕	๒๗๐
๖	ตะเกียงแอลกอฮอล์	๑ ชุด	๑๒๐	๑๒๐
๗	แอลกอฮอล์ ๗๐% ขนาด ๔๕๐ มิลลิตร	๔ ขวด	๕๐	๒๐๐
๘	แอลกอฮอล์ ๙๐% ขนาด ๔๕๐ มิลลิตร	๔ ขวด	๑๒๐	๔๘๐
๙	กระบอกฉีดน้ำ ขนาด ๓๐๐ ซีซี	๑ อัน	๕๐	๕๐
๑๐	สำลีม้วนใหญ่ ขนาด ๒๐๐ กรัม	๑๐ ม้วน	๕๐	๕๐๐
๑๑	ใยสังเคราะห์ กระสอบ ๑๐ กก.	๑ กระสอบ	๒๐๐	๒๐๐
๑๒	มุ้งตาข่าย	๒๐ เมตร	๒๐	๔๐๐
๑๓	กาละมัง	๓ ใบ	๑๙๐	๕๗๐
๑๔	คอกขุด	๒,๐๐๐ อัน	๐.๖๐	๑,๒๐๐
๑๕	ถุงพลาสติกทนร้อนกันจ๊ิบขนาด ๖.๕ × ๑๒.๕ นิ้ว	๑๐ กก.	๑๑๐	๑,๑๐๐
๑๖	ข้าวโพด	๔๐๐ กก.	๑๕	๖,๐๐๐
๑๗	ถุงพลาสติกร้อน ขนาด ๘ × ๑๒ นิ้ว	๑๐ กก.	๑๑๐	๑,๑๐๐
๑๘	ปลายข้าว	๑๐๐ กก.	๑๕	๑,๕๐๐
๑๙	ค่าวิทยากร	๒ คน	๖๐๐	๑,๒๐๐
๒๐	ค่าอาหารในการอบรม ๑ วัน	๕๐ คน	๑๐๐	๕,๐๐๐
๒๑	แผ่นไวลประกอบอบรม	๒ แผ่น	๑,๐๐๐	๒,๐๐๐
			รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	๓๓,๙๙๐

๙. ผลตอบแทนของโครงการ

๙.๑ ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง (Out Put)

- เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องการผลิตเชื้อราชีวเวอร์เรียและเชื้อราไตรโคเดอร์มา
- เกษตรกรลดการใช้สารเคมี
- ลดต้นทุนการผลิต

๙.๒ ผลตอบแทนทางอ้อม (Out Come หรือ Effect)

- ไม่มีสารพิษตกค้างในผลผลิต
- รักษาสภาพแวดล้อมให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
- พืชตกค้างในดินน้อยลง

โครงการศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน

๑. ผู้รับผิดชอบ

- สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๒. หลักการและเหตุผล

เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดีเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการผลิตข้าวให้ได้ผลผลิตเฉลี่ยสูง ต้านทานต่อโรคแมลงศัตรูพืช และได้เมล็ดข้าวที่มีคุณภาพดีตรงกับความต้องการของตลาด ปัญหาสำคัญที่พบและเป็นปัญหาเรื้อรังอยู่ในปัจจุบันเพราะมีผลโดยตรงต่อปริมาณและคุณภาพข้าวก็คือ เกษตรกรขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดี เพราะชาวนามักจะใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่เก็บไว้ใช้เองต่อเนื่องกันหลายปี ทำให้เมล็ดพันธุ์ไม่บริสุทธิ์ โดยเฉพาะเกษตรกรที่ไม่ทราบวิธีการคัดเลือก และเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์อย่างไม่ถูกวิธี ทำให้เกษตรกรต้องซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวที่อื่นเป็นการเพิ่มต้นทุนการผลิต ดังนั้นเพื่อให้มีเมล็ดพันธุ์ข้าวเพียงพอต่อความต้องการใช้ในชุมชน จึงเห็นสมควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาด้านแคลนเมล็ดพันธุ์ดีแล้วยังช่วยสร้างเสริมความเข้มแข็งและขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรในชุมชนต่อไปได้

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้มีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีเพื่อใช้ในการทำการเกษตรของชุมชน
๒. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาข้าวของชุมชน
๓. เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มมีรายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าวเพิ่มขึ้น
๔. เพื่อให้ชุมชนมีแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีสำหรับเพาะปลูกอย่างเพียงพอ

๔. เป้าหมาย

จัดตั้งศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว จำนวน ๑ ศูนย์ สมาชิก ๓๐ คน พื้นที่ ๓๐๐ ไร่

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ หมู่ที่ ๑-๕ ตำบลทับตีเหล็ก อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๖. ระยะเวลา

เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๔

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. จัดเวทีชุมชนเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์เป้าหมายของโครงการ
๒. คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรเข้าร่วมโครงการผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
๓. ฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
๔. สนับสนุนปัจจัยการผลิต
๕. ติดตามนิเทศการดำเนินงาน
๖. ประเมินผลการดำเนินงาน
๗. รายงานผลการดำเนินงาน

โครงการปรับปรุงบำรุงดิน

๑. ผู้รับผิดชอบ

- สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี
- สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี

๒. หลักการและเหตุผล

สภาพปัจจุบันพื้นที่การเกษตรในเขตพื้นที่ตำบลทับตีเหล็ก อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี เกษตรกรขาดการปรับปรุงบำรุงดินและใช้ปุ๋ยเคมีเกินความจำเป็น ทำให้ดินขาดอินทรีย์วัตถุ คุณสมบัติทางกายภาพของดินเปลี่ยนแปลงไป

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการนำร่องในการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปรับปรุงบำรุงดิน
๒. เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปรับปรุงบำรุงดิน

๔. เป้าหมาย

จัดทำแปลงส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน ๑๐ แปลง พื้นที่ ๑๐๐ ไร่

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ หมู่ที่ ๑-๕ ตำบลทับตีเหล็ก อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๖. ระยะเวลา

เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒

๗. แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ
๒. คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรเข้าร่วมโครงการผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
๓. ฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรผู้ร่วมโครงการ
๔. คัดเลือกพื้นที่จัดทำโครงการ
๕. สนับสนุนปัจจัยการผลิต
๖. ติดตามนิเทศการดำเนินงาน
๗. ประเมินผลการดำเนินงาน
๘. รายงานผลการดำเนินงาน

๘. วิธีการดำเนินงาน

๘.๑ รายละเอียดโครงการ

จัดทำแปลงเรียนรู้โดยใช้หลักให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในด้านการเตรียมพื้นที่ การ ปลูก ปลูก ปลูก และเก็บเกี่ยว โดยทางราชการให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตบางชนิด โดยมีเทคนิคและวิธีปฏิบัติ ดังนี้

๑. เตรียมพื้นที่โดยการไถดินให้ดินมีความชื้น
๒. หว่านเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว อัตรา ๕ กก./ไร่
๓. เมื่อถั่วเขียวอายุประมาณ ๖๐ วัน หรือช่วงออกดอกทำการไถกลับ

๙. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ / แผนการใช้เงิน

๙.๑ ค่าปัจจัยการผลิต (๑๐ แปลง ๑๐๐ ไร่)

- ค่าเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว จำนวน ๕๐๐ กก. เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท

๙.๒ จัดทำแปลงส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน ๑๐ แปลง เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๐,๐๐๐ บาท

๑๐. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง (OUT PUT หรือ PRODUCT)

- ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ และโครงสร้างของดินดีขึ้น

ผลกระทบ/ผลผลิต หรือผลตอบแทนโดยอ้อม (OUT COMES หรือ EFFECTS)

- ทำให้ลดการใช้ปุ๋ยเคมี

ภาคผนวก

กระบวนการจัดทำเวทีชุมชน

ครั้งที่	วัตถุประสงค์/ เป้าหมาย	จำนวนชาวบ้าน ที่เข้าร่วมทั้งหมด (คน)	จำนวนเจ้าหน้าที่ทั้งหมด		จำนวนผู้นำ ชาวบ้าน (ระบุชื่อ/ ตำแหน่ง)	ผลที่ได้รับ
			ชื่อหน่วยงาน	จำนวน (คน)		
๑	เพื่อหามาติ หาข้อยุติ หรือหา ข้อสรุปบางสิ่งบางอย่างของ ชาวบ้านเพื่อนำไปสู่การ ปฏิบัติ ซึ่งบางเรื่องเมื่อชาว บ้านได้พูดคุย หรือได้แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นจากการ ทำเวทีชุมชนและตนเองได้ รับข้อมูล หรือความรู้อย่าง เพียงพอก็อาจจะนำเอาข้อ สรุปเหล่านั้นไปปฏิบัติได้ ด้วยตนเอง	๑๔๕	-สำนักงาน เกษตรอำเภอ -สำนักงาน พัฒนาชุมชน -สถานีอนามัย ตำบล -องค์การ บริหารส่วน ตำบล	๕ ๑ ๑ ๑		-ทราบ ปัญหาของ ชุมชน -ปัญหาใด แก้ไขได้ โดยใคร -ปัญหาใด ควรแก้ ก่อนหลัง -ทราบ แนวทาง พัฒนา

สรุปโครงการพัฒนาและงบประมาณ
ตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๖๕)
ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลห้วยทับทัน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

แผนงาน / โครงการ	ปี ๒๕๖๒		ปี ๒๕๖๓		ปี ๒๕๖๔		ปี ๒๕๖๕		สาระสำคัญของ โครงการหลัก/กิจกรรมเด่น
	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)	
๑. แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี									
๑.๑ โครงการฝึกอบรมการผลิตสารชีวภัณฑ์	๑	๓๓,๙๙๐	๑	๓๓,๙๙๐	๑	๓๓,๙๙๐	๑	๓๓,๙๙๐	เกษตรกรลดการใช้สารเคมี ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม
๒. แผนการลงทุน (แผนธุรกิจชุมชน)									
๒.๑ โครงการศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน	๑	๙๖,๐๐๐	๑	๙๖,๐๐๐	๑	๙๖,๐๐๐	๑	๙๖,๐๐๐	เมล็ดพันธุ์ข้าวมีเพียงพอต่อ ความต้องการของเกษตรกรใน ชุมชน
๓. แผนพัฒนาทรัพยากรการและสิ่งแวดล้อม (แผนปรับปรุงพื้นที่ทรัพยากร)									
๓.๑ โครงการปรับปรุงบำรุงดิน	๑	๓๐,๐๐๐	๑	๓๐,๐๐๐	๑	๓๐,๐๐๐	๑	๓๐,๐๐๐	ดินมีความอุดมสมบูรณ์ และ โครงสร้างของดินดีขึ้น ลดการ ใช้ปุ๋ยเคมี
รวมทั้งสิ้น	๓	๑๕๙,๙๘๐	๓	๑๕๙,๙๘๐	๓	๑๕๙,๙๘๐	๓	๑๕๙,๙๘๐	

